

TAITO UUSIMAA 100 VUOTTA 2017

Toiminnan alkaminen

Taito Uusimaan toiminnan alusta lähtien yhdistyksen tehtävänä on ollut käsityön taitojen, kulttuurin ja elinkeinojen edistäminen. Alkuaikoina tavoitteena oli vaikuttaa väestön elinolojen parantamiseen, harrastuksen herättäminen kotiteollisuuteen sekä kätevyiden kehittämiseen kotiteollisuustehtävissä. Uudenmaan Kotiteollisuusyhdistys ry:n perustava kokous pidettiin 31.1.1917 Helsingissä. Johtokunta valitsi ensimmäiseksi sihteeri-neuvojaksi Taavi Tuovisen, jonka johdolla toiminta aloitettiin saman vuoden syksyllä Hyvinkäällä. Yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana toimi agronomi H. J. Linna.

Yhdistyksen nimet vuosien varrella

1917 Uudenmaan Kotiteollisuusyhdistys ry
1991 Uudenmaan käsi- ja taideteollisuus ry
2006 Taito Uusimaa ry

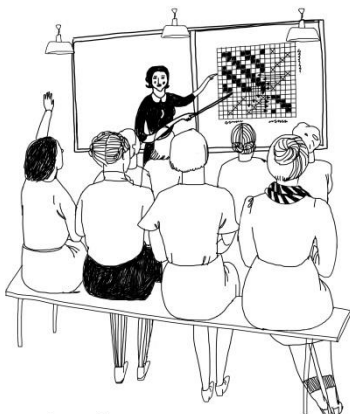
Järjestötunnukset historian aikana

Kotiteollisuuden laatumerkki 1968
Erkki Ruuhisen suunnittelema 1990 käyttöön otettu järjestötunnus
Erkki Ruuhisen 2001 suunnittelema ja käyttöön otettu järjestötunnus
Both Oy:n suunnittelema järjestötunnus 2017

Toimintaa vuosien varrella

I. Neuvonta-asetat ja käsityökeskukset

Nais- ja mieskotiteollisuuskoulut

Alkuvuosina
Kotiteollisuustoimintaa

Yhdistys ylläpiti varhaisvuosinaan kiertäviä yksivuotisia nais- ja mieskotiteollisuuskouluja. Kouluissa opiskeltiin mm. kutomista, ompelua, kutomaoppia, laskentaa, puutöitä ja kehruuta.

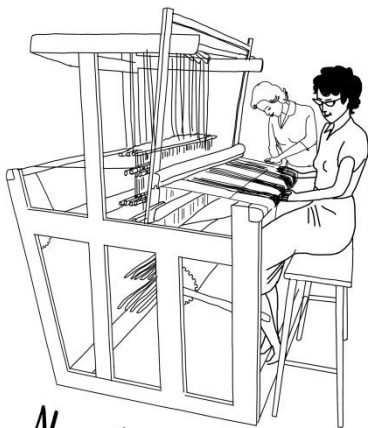
Uudenmaan Maanviljelysseuran aloitteesta v. 1908 litissä toimintansa aloittanut ja v. 1939 Nurmijärvelle muuttanut Uudenmaan kiertävä mieskotiteollisuuskoulu siirtyi v. 1917 yhdistyksen omistukseen. Vuoden 1950 alussa koulu siirtyi kiinteäksi Nurmijärven kunnalle, ja tästä muodosta koulu edelleen kehittyi Nurmijärven kotiteollisuuskouluksi, joka käsitti sekä nais- että mieskotiteollisuuskoulut.

Vuonna 1917 toimintansa aloittaneen I. Kiertävän Naiskotiteollisuuskoulun toimipaikka vakiintui 1949 Iittiin ja sieltä

Hyvinkäälle, Myrskylään ja Orimattilaan. V. 1968 koulu muuttui Orimattilan kunnan omistukseen kiinteäksi naiskotiteollisuuskouluksi.

V. 1946 aloitti toimintansa Uudenmaan 2. Kiertävä Naiskotiteollisuuskoulu Vihdissä, josta koulu muutti edelleen Nurmijärvelle, Pukkilaan ja takaisin Vihtiin, jossa v. 1958 koulu jatkoi toimintaa uusimuotoisena Vihdin Naiskotiteollisuuskouluna.

Neuvonta-asetat

Neuvonta-
asema
Hyvinkäälle v. 1959

Tärkeimpänä toimintana oli alusta alkaen neuvontatyö. Esitelmien, näyttelyiden, kurssien ja kilpailujen avulla herätettiin harrastuneisuutta kotiteollisuuteen.

Neuvonta-asetatoiminta aloitti kiertävinä neuvonta-asetaina.

Aluksi niitä kutsuttiin ”Kotien neuvonta-asetiksi”.

Neuvonta-asetat viipyivät eri kuntien alueella 2-3 viikkoa tarjoten erilaisia lyhytkursseja. Toiminta ilmoitettiin paikallislehdissä.

Ensimmäinen kiinteä neuvonta-asema perustettiin Hyvinkäälle v. 1959, sitä seurasivat Järvenpää v. 1962, Jokela v. 1966, Kerava v. 1966 ja Rajamäki v. 1967.

Kiivas tahti jatkui, ja v. 1994 yhdistyksellä oli 19 neuvonta-asetamaa yhdeksän kunnan alueella Vantaalla, Hyvinkäällä, Tuusulassa, Orimattilassa, Mäntsälässä, Nurmijärvellä, Lohjalla, Järvenpäässä ja Keravalla.

Taito-kurssit

Yhdistyksellä on tällä hetkellä kahdeksan käsityökeskusta Hyvinkään Taito-keskuksen lisäksi:

Havukoski (1972), Klaukkala (1973), Lohja (1974), Hakunila (1977), Mäntsälä (1981), Korso (1986), Hyrylä (1994) ja Hiekkaharju (2003).

Käsityökeskusten toiminta oli alusta asti monipuolista. Käsityökeskuksissa järjestettiin erilaisia kursseja, tehtiin tilaustöitä, järjestettiin näyttelyitä ja kudottiin innokkaasti kangaspuilla kansallispukukankaita, mattoja ja muita erilaisia kodin sisustustekstiilejä. Kurssiaiheina oli mm. kehruu, kansallispukujen ompelu, kudonta, tallukka-jalkineiden valmistus, korjaus ja värjäys. Raaka-aineiden ja tarvikkeiden välitys, ompelupalvelu, leikkuu- ja sovituspalvelu kuuluivat myös monien käsityökeskusten ohjelmaan.

2. Käsityön taiteen perusopetus, Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi

Käsityökeskuksissa järjestettiin koulujen loma-aikoina kudonta- ja ompelukursseja.

Lapsille ja nuorille suunnattu käsityöpajatoiminta alkoi v. 1990 Hyvinkään ja Mäntsälän käsityökeskuksissa, ja seuraavina vuosina toiminta laajeni Vantaalle ja Keravalle.

Käsityön taiteen perusopetus alkoi yhdistyksessä vuonna 1993. Yleisen oppimäärän mukaan v. 2003

Laajan oppimäärän mukaan v. 2009

Kuntien hyväksymät opetussuunnitelmat:

Hyvinkää v. 1993/ 2006

Tuusula v. 2001/ 2007

Vantaa v. 2001/ 2006

Porvoo v. 2008

Lohja v. 2010

Käsityön taiteen perusopetusta annetaan tällä hetkellä laajan oppimäärän mukaan lapsille ja nuorille Hyvinkäällä, Tuusulassa, Vantaalla, Porvoossa ja Lohjalla. Lisäksi aikuisten käsityön taiteen perusopetusta annetaan laajan oppimäärän mukaan Hyvinkäällä, Vantaalla ja Tuusulassa. Oppilaita Helmissä on tällä hetkellä yht. 360, joista lapsia 250 ja aikuisia 110.

Vuonna 2009 opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyi Uudenmaan Taito-käsityökoulu Helmin käsityön taiteen perusopetuksen valionavun piiriin.

Helmi tarjoaa monipuolista tekemistä käsityön ja muotoilun laajalta saralta. Tärkeänä osana opiskelua on suunnittelu ja oppilaan itseilmaisun kehittäminen. Nikkari-ryhmissä pääpaino on kovissa materiaaleissa. Nikkarit toimivat Hyvinkäällä, Tuusulassa, Vantaalla, ja vuoden 2017 alusta lähtien myös Lohjalla.

3. Kansallispuvut

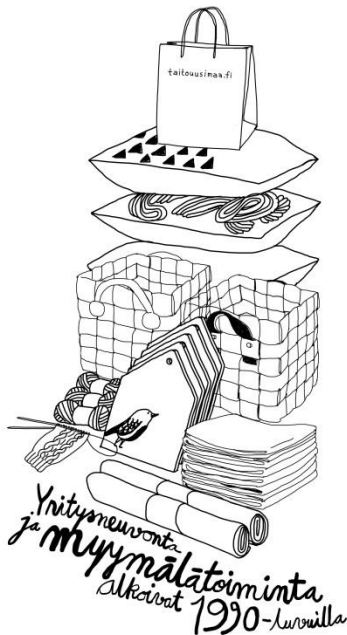
Kansallispuvujen kulta-aika oli 1980-luvulla, ja uusmaalaisten kansallispuvujen tarkistustyö oli mittavaa 1980-luvulta lähtien. Yhdistys on ollut mukana 11 alueensa kansallispuvun tarkistustyössä.

Yhdistyksen välityksessä olevat kansallispuvut:

Askolan, Vihdin ja Nurmijärven miehen ja naisen puku, Hausjärven, Mäntsälän, Pornaisten, Porvoon pitäjän ja Tuusulan naisen puku

Yhdistyksen kansallispuvuneuvoja on ollut mukana myös useissa valtakunnallisissa kansallispuvujen tarkistushankkeissa.

4. Yrityspalvelut ja elinkeinotoiminta

Taito Uusimaa on alkutaipaleeltaan asti toiminut käsityöyrittäjien tukena konsultoiden ja kouluttaen heitä.

Yhdistys edistää käsityötä elinkeinona käsityöyrityksille, -yhteenliittymille sekä alan opiskelijoille suunnatuilla sparrauspalveluilla sekä toimii yhteistyössä yritysneuvonnan sektorilla Taito Etelä-Suomen kanssa. Yhdistyksen Taito-yritysneuvoja koulutettiin ja valmistui tehtävään v. 2002. Yrityspalveluilla on ollut useita hankkeita toiminnan aikana, mm. Uusi Maaseutuhanke 1990-luvulla ja Käsityökulttuurimatkailuhanke 2000-luvulla.

Hankkeet

Yhdistys on toimintansa aikana järjestänyt useita hankkeita, uusimpia hankkeita 2000 – luvulla ovat:

Käsityökulttuurimatkailu –hanke

Alueellisen käsityökulttuurin tuotteistaminen –hanke

Viestinnästä voimaa –hanke

Vanhojen patalappumallien kartoittaminen, ohjeiden valmistaminen ja julkaiseminen kirjana ”Patalappuja á la Carte v. 2012

Kansallispukuperinteen säilyttäminen Uudellamaalla –hanke

Kierrätä ja sisusta – kierrätyshuovasta ja muusta –hanke, ohjeiden valmistaminen ja julkaiseminen saman nimisenä kirjana v. 2016

Osattiin ennen –osattaispa nytkin –hanke

Myymälät

Yhdistys ylläpiti Orimattilan käsityökeskuksessa Pisitupa-myymälää (per. 1997) sekä Hyvinkään käsityökeskuksessa Rataliina-myymälää 1990-luvulla.

Tällä hetkellä yhdistyksen myymälä on Rataliina PopUp –joulu-myymälänä.

Oma tuotanto

Yhdistys on suunnitellut lukuisia tekemispaketteja käsityön harrastajille itse valmistettavaksi tai lahjaksi annettavaksi. Uusimpia tekemispaketteja ovat kierrätyshuovasta valmistetut huopakorit ja pannunaluset.

Yhdistys antaa nykyään työtä n. 30 henkilölle, joista vakituisia on 13.

Yhdistys työllistää myös palkkatuella useita henkilöitä sekä toimii järjestäjänä erilaisille työharjoitteluille ja työkokeiluille.